

[Hans Rasmussen.]

uændret. Selv om man ønskede at udtage den automatiske dyrtidsregulering i de nu-gældende overenskomster, er der jo netop på en række områder muligheder for lønstigninger i overenskomstperioden. Man kan heller ikke forlange, at regeringen og lovgivningsmagten skal gå videre i sin stramning over for lønmodtagerne, end man fra den ene hovedfaktor, Dansk Arbejdsgiverforening, har stillet krav om.

I de udredninger, der foreligger om overenskomsternes lønstruktur, lægger man efter min opfattelse hovedvægten på det markeds-mæssige område og ikke så stærkt på aflønningsformen, som man jo nu navnlig fra oppositionens side vil trække frem som noget meget afskrækkende. Her glemmer man inden for oppositionen at tage lovforslagets bestemmelser i betragtning, hvori det klart er udtrykt, at det er de overenskomstmæssige normal- og minimallønsatser samt kvindernes dyrtidstillæg, der skal forhøjes. Dernæst indeholder bemærkningerne til lovforslagets § 3, sidste stykke, en forudsætning om, at der ikke på grundlag af de forhøjede normal- og minimallønsatser sker en almindelig forhøjelse af lønniveauet, hvilket også er bekræftet i betænkningen. Landsorganisationen De samvirkende Fagforbund har erklæret sig indforstået hermed.

Det er altså en helt ny situation, vi strukturelt på lønområdet står over for. Fagbevægelsens folk har erkendt, at det i denne omgang drejede sig om at komme de lavtlønnede til hjælp; det kan nu engang ikke ske gennem socialpolitiske foranstaltninger, således som man fra visse sider har ønsket, for det ville blot medføre, at arbejdsgiverne konkurrerer om at opnå en billig arbejdskraft, der kan få et tilskud fra staten, og det vil samtidig være en urimelig og forvirrende politik såvel lønmæssigt som socialt at give sig i kast med. Når de overenskomstmæssige satser faktisk er så lave, som tilfældet er, både for de ufaglærte og for de faglærte arbejdere, kan jeg ikke se, at et eller andet tillæg til disse satser ud fra den beløbsramme, der er stillet til rådighed, kan komme til at influere på de arbejdes for-tjeneste, som de overenskomstmæssige satser kun er et fiktivt begreb for. En forhøjelse af mindstelønsatserne kommer i hvert fald ikke til at influere på akkordfortjenesterne,

medmindre man i det andet overenskomstår kunne tænke sig at anvende beløbet til forhøjelser navnlig af de akkordsatser, der er helt ude af kurs og ikke giver en rimelig fortjeneste.

Det er blot kedeligt, at de to afgørende faktorer på det danske arbejdsmarked ikke har kunnet finde en løsning af lavtlønsproblemerne, ej heller på de forskudsudbetalinger, som gives akkordarbejderne, inden akkorderne opgøres. Det er problemer, som man i vore nabolande Norge og Sverige har været meget opmærksom på, for efterhånden som arbejdslønningerne er steget, har man også forstået i disse lande, at de overenskomstmæssige satser skulle bringes i bedre overensstemmelse med de udgående fortjenester, og det er navnlig herom, man i de seneste forhandlinger i disse lande har koncentreret sig. Der kan derfor ikke være noget forkert i, at de arbejdere, som er henvist alene til at arbejde efter overenskomstens nøgne lønsatser, skal have en forhøjelse, uden at dette bringer lønmassen i skred.

Når det drejer sig om jernindustrien, som i høj grad har været draget ind i drøftelserne om det bevægelige lønsystem, er det dog helt givet, at man ikke gennem en lov kan sætte systemets funktioner ud af kraft. Inden for jernindustrien plejer man ikke ved overenskomstafslutningen at opnå generelle løntillæg; sådanne krav ordnes ved forhandlinger i overenskomstens løbetid på de enkelte virksomheder. Men lønfremgangen inden for jernindustrien har i øvrigt været relativt beskeden gennem de sidste to år set i forhold til de tillæg, der blev givet ved forligsinstitutionens medvirken gennem mæglingsforslaget i 1961.

Det siger sig selv, at når der, som tilfældet var i 1961, gives så uensartede tillæg som fra 40 øre helt op til 80 øre pr. time, kan det fremkalde en almindelig utilfredshed. Man vil da på de steder — jeg tænker her på jernindustrien — hvor der ikke blev opnået generelle tillæg, søge at tage sig til gode for at komme på linje med de øvrige arbejdere. Men procentvis er dette knap nået på nuværende tidspunkt. Hvad angår de tillæg, der blev givet inden for områder, der ligger uden for Landsorganisationen De samvirkende Fagforbund, f. eks. de liberale erhverv og mange andre